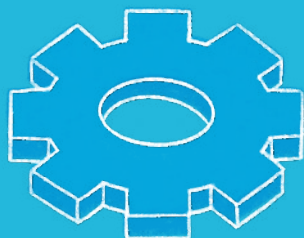

SISTEM OCENE UČINKA OPŠTINA ZASNOVAN NA COR (Ciljevima Održivog Razvoja)

Autor: INDEP

Program: Održivi razvoj

Publikacija: Mart 2023

Dizajn: KUKU Creative

Zhvillimi i Qëndrueshëm
Sustainable Development

Institute for Development Policy – INDEP

Publikacija Instituta za razvojnu politiku (INDEP) koju podržava GIZ. Sva prava su zadržana. Nijedan deo ove publikacije se ne može reprodukovati, sačuvati u sistemu za čuvanje podataka niti preneti, u bilo kom obliku ili na bilo koji način, bez prethodnog pristanka izdavača. Publikacija se može distribuirati elektronskim putem, ali samo u celosti i samo u nekomercijalne svrhe.

Sadržaj ovog dokumenta, uključujući izražena mišljenja, ne odražava nužno stavove donatora, INDEP-a, njihovog osoblja, saradnika ili Borda. Ovaj rad je objavljen uz podršku Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH u ime nemačkog saveznog ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj (BMZ). Sadržaj ovog dokumenta, uključujući i izražena mišljenja, ne odražavaju nužno mišljenja INDEP-ovih donatora, njihovog osoblja, saradnika ili odbora.

Uvod

Opštine predstavljaju osnovne jedinice lokalne samouprave. Kao takve, one su u obavezi da pruže osnovne usluge svojim građanima. Opštinama u Republici Kosovo se već nešto više od 20 godina upravlja demokratski, i iste su duž ovog perioda načinile prilično brze korake ka unapređenju usluga, digitalizaciji, demokratskoj konsolidaciji i transparentnosti.

Pored osnovne obaveze prema građanima dotičnih opština, neki od glavnih pokretača unapređenja učinka opština bili su državotvorni procesi i evroatlantske integracije kroz koje je Kosovo prošlo i kroz koje prolazi. Sprovođenje multietničkog ustava sa propisanim pravima i privilegijama za manjinske zajednice, proces decentralizacije, ispunjavanje kriterijuma za evropske integracije i drugo.

Još jedan važan pokretač kada je reč o unapređenju učinka i pružanju usluga od strane opština je Sistem za upravljanje učinkom opština (SUUO). Ovaj Sistem je već dugi niz godina pokazao svoj pozitivan efekat, podstičući opštine da ponude bolje usluge građanima, da budu konsultativnije i sveobuhvatnije u izradi politika i donošenju odluka, kao i da budu transparentnije.

S druge strane, pored preuzetih obaveza i zadataka koji su proizašli iz procesa evroatlantskih integracija Kosova, globalna politička, industrijska i prirodna dešavanja su učinila da međunarodne i supranacionalne organizacije usvoje različite dokumente-vodiče kako bi mogle da se uhvate u koštac sa savremenim izazovima. Ovi dokumenti uključuju Evropski zeleni dogovor (European Green Deal) koji je usvojila Evropska unija kao i Ciljeve održivog razvoja (COR), koje su usvojile Ujedinjene nacije.

Opštine Republike Kosovo moraju preduzeti korake da u svoj rad uključe ciljeve iz ova dva dokumenta. Opštine realizuju značajan deo ovih ciljeva u svom svakodnevnom radu a mali broj istih je obuhvaćen pokazateljima SUUO-a, premda za većinu COR-a nedostaje praćenje primene i izveštavanje.

Ovaj rad će uporediti i analizirati mogućnost uključivanja određenog broja pokazatelja za izveštavanje o COR-ima u sadržaj SUUO-a. Najpre će se osvrnuti na povezanost između SUUO-a, COR-a i kriterijuma za evropske integracije, zatim će uporediti usaglašenost jednog broja pokazatelja SUUO-a i COR-a, i predložiće uključivanje jednog broja pokazatelja COR-a, koji su u nadležnosti opština, u sastav SUUO-a.

Povezanost nacionalnih i lokalnih politika sa evroatlantskim integracijama

Republika Kosovo je posvećena liberalno-demokratskim vrednostima i zapadnoj orijentaciji. Posledično, institucije Republike Kosovo su dale prioritet integraciji u Evropsku uniju. Kosovo se takođe obavezalo na ispunjavanje ciljeva održivog razvoja (COR), uspostavljanjem Saveta za održiv razvoj, u okviru Skupštine Kosova, 2018. godine, kao i sada sa Nacionalnom strategijom razvoja 2030 (NSR), koja je u završnoj fazi usvajanja.

Čak i Evropski zeleni dogovor (EZD) predstavlja vodič na polju praktične politike, za odgovor na klimatske promene i transformaciju EU „u pravično i prosperitetno društvo“. Kao takav, EZD je „sastavni deo strategije Evropske komisije za sprovođenje ciljeva održivog razvoja i Agende 2030. Ujedinjenih nacija“.¹

Zajednička studija koju su obavili Kancelarija Evropske unije na Kosovu i Tim Ujedinjenih nacija na Kosovu konstatovala je povezanost između 35 poglavlja za članstvo u EU i COR-a.² Na ilustraciji sa desne strane, nalazi se tabela uzeta iz ove studije koja pokazuje da većina od 35 poglavlja dotiče četiri ili više ciljeva održivog razvoja.

Posledično, činjenica da je EZD takođe deo strategije EU za sprovođenje COR-a, čini ova tri procesa komplementarnim, za sve institucije Republike Kosovo. Opštine sprovode značajan deo obaveza koje proizilaze iz procesa evropskih integracija i o njima podnose svoj izveštaj preko Ministarstva lokalne samouprave. Međutim, dok institucije prikupljaju informacije i redovno izveštavaju o zahtevima koji proizilaze iz procesa evropskih integracija, to nije slučaj kada je reč o COR-ima.

Bez obzira na nivo politike, bilo da se radi o onima na nivou Ujedinjenih nacija, Evropske unije ili državnog nivoa, deo tereta primene pada na pleća lokalne samouprave širom sveta.

Figure 2: Kosovo's 2030 agenda and EU agenda: areas of commonality

¹ Vidi: Evropski zeleni dogovor, objavljen 11. decembra 2019, COM(2019) 640

² Vidi: <https://kosovoteam.un.org/index.php/en/137026-maximising-synergies-between-2030-agenda-and-kosovos-european-agenda>

Zapravo, „lokalne vlade su donosioci politike, katalizatori promene i najbolje pozicionirane da povežu globalne ciljeve sa lokalnim zajednicama.“³

Generalno gledajući, oko 60% primene COR-a pada na teret lokalne samouprave. 17 ciljeva je podijeljeno na 169 zadataka, od kojih je 99 relevantno za opštine na Kosovu. Dok od 242 pokazatelja za merenje realizacije ovih ciljeva, oko 130 je relevantno za opštine.

Ako uporedimo 17 ciljeva sa 13 glavnih opštinskih nadležnosti koje proizilaze iz Zakona o lokalnoj samoupravi, vidi se da svaka od ovih nadležnosti utiče na jedan ili više COR-a. Posledično, čak 99 zadataka je primenljivo od strane opština, a značajan broj istih opštine već realizuju posredno ili neposredno, što konstatuje i rad koji je priredio Institut za razvojnu politiku (INDEP) tokom 2022. godine.⁴

U skladu sa ovlašćenjima opština propisanim Zakonom o lokalnoj samoupravi, razvijen je Sistem za praćenje učinka opština (SPUO). Kako je navedeno u Dokumentu SUUO-a, „Određivanje svrhe SPUO je povezano sa zakonskim odredbama na snazi“ a „delokrug merenja SPUO se proteže duž nadležnosti koje opštine imaju, u skladu sa Zakonom O3/L-040 o lokalnoj samoupravi“.⁵

Dalje, isti dokumenat naglašava da se „merenje učinka obavlja u nameri da se obezbedi praćenje pružanja usluga, kroz važeća merenja učinka, da bi se pružile neophodne informacije za lakše odlučivanje u opštini, da bi se motivisali organi lokalne samouprave i promovisala odgovornost i snošenje iste tokom njihovog rada, i stvore uslovi za dostojanstven život građana Republike Kosovo“.⁶

Dakle, u samoj žiži rada SPUO-a je da se proceni rad opština Republike Kosovo u ispunjavanju glavnih nadležnosti na osnovu Zakona o lokalnoj samoupravi. S druge strane, kao što je prethodno već istaknuto, većina ovih nadležnosti pokriva relevantne COR-e. Pored toga, naglašena je potpuna usklađenost COR-a sa poglavljima o članstvu u EU.

Iznad svega, kosovske institucije su se obavezale da će primeniti COR-e na Kosovu tako što će postati deo globalne inicijative, uprkos činjenici da Kosovo još uvek nije članica Ujedinjenih nacija. U skladu sa ovom preuzetom obavezom, neke opštine su postale pozitivni primeri rada na ispunjavanju COR-a. Najistaknutiji slučajevi su Opština Glogovac, koja je sprovela lokalizaciju COR-a, kao i Opština Vučitrn, koja je već sačinila prvi Lokalni dobrovoljni izveštaj.

Uprkos ovoj jasnoj povezanosti glavnih opštinskih nadležnosti sa COR-ima i političkoj posvećenosti kosovskih institucija, imajući u vidu način na koji je SPUO uređen u ovom trenutku, ne može se izvući puno podataka o ispunjavanju zadataka COR-a. Međutim, ažuriranjem SPUO-a, može se izvući veliki broj podataka o ispunjavanju COR-a i Agende 2030. Ovo je moguće pošto se mnoge dnevne aktivnosti koje realizuju opštine Republike

³ Vidi na engleskom jeziku]:

[file:///C:/Users/Buton/Desktop/SDG%20Synims%20for%20Local%20Government/the_sdgs_what_1ocalgov_need_to_know_0.pdf](file:///C:/Users/Buton/Desktop/SDG%20Synims%20for%20Local%20Government/the_sdgs_what_localgov_need_to_know_0.pdf)

⁴ Vidi Izveštaj na: <https://indep.info/wp-content/uploads/2022/10/OZhQ-te-perballe-fusheveprimtarise-dhe-misionit-te-Komunave-te-Kosoves-1.pdf>

⁵ Vidi na: <https://mapl.rks-gov.net/wp-content/uploads/2021/05/Dokumenti-Kryesor-i-Sistemit-te-Menaxhimit-te-Performances-Komunale- designed-18.02.2021.pdf>

⁶ Vidi na: <https://mapl.rks-gov.net/wp-content/uploads/2021/05/Dokumenti-Kryesor-i-Sistemit-te-Menaxhimit-te-Performances-Komunale- designed-18.02.2021.pdf>

Kosovo sprovode u smeru ispunjavanja COR-a, tako da se ažuriranjem, prilagođavanjem ili dopunom SUUO-a mogu registrovati i prijaviti rezultati kada je reč o svim ovim opštinskim aktivnostima.

U delu koji sledi u nastavku sledi uporedba pokazatelja SPUO-a i pokazatelja COR-a, u nameri da prikazemo usaglašenosti i damo proste primere uključivanja pokazatelja COR-a u SPUO.

Uporedba pokazatelja Sistema za upravljanje učinkom opština sa pokazateljima Ciljeva održivog razvoja

Trenutno je SPUO podeljen na 19 oblasti koje pokrivaju opštinske nadležnosti shodno Zakonu o lokalnoj samoupravi. Ovih 19 oblasti je dalje raščlanjeno na 37 rezultata. Za merenje učinka opština u sprovođenju opštinskih ovlašćenja predviđeno je 119 pokazatelja.

S druge strane, COR-i broje 17 ciljeva, 169 zadataka i 242 pokazatelja. Od toga, 16 ciljeva, 99 zadataka i 133 pokazatelja su relevantni za opštine na Kosovu.

Kao što je prethodno naglašeno, sa izuzetkom Opštine Vučitrn, opštine trenutno ne ocenjuju ispunjenost COR-a prikupljanjem podataka vođenih pokazateljima COR-a. Međutim, opštine osmišljavaju brojne projekte i aktivnosti koje direktno ili indirektno ispunjavaju COR-e, ali nedostaje prikupljanje podataka i izveštavanje. Mnogi podaci su dostupni ili se mogu lako prikupiti od opština i time mogu pružiti jasan uvid u ispunjenost COR-a.

S obzirom da se SPUO pokazao uspešnim sistemom za prikupljanje i izveštavanje podataka na strani opština, popunjavanje ovog sistema jednim brojem pokazatelja COR-a predstavlja adekvatno rešenje, da se poboljša i ne tako dobra situacija kada je reč o ispunjavanju COR-a. Iznad svega, značajan posao koji opštine obavljaju čini da se postepeno ispune i COR-i, međutim sav ovaj posao prolazi neprimećen zbog odsustva koordinacije i strukturnog izveštavanja.

Takođe, imajući u vidu da je za realizaciju COR-a potrebna posvećenost cele zajednice, a ne samo institucija, u akademskim krugovima i međunarodnim organizacijama se preporučuje prikupljanje nezvaničnih podataka o ispunjavanju COR-a. Nezvanični podaci se mogu prikupiti od poslovne zajednice, nevladinih organizacija, akademske zajednice, kulturnih i sportskih društava i slično.

U nastavku su u tabelarnom obliku navedene neke od oblasti i pokazatelja SPUO-a i COR-a kao i odnosni pokazatelji. U prvom delu tabele je predloženo aktuelno stanje, odnosno pokazatelji COR-a koji su direktno ili indirektno obuhvaćeni pokazateljima SPUO-a, dok su u drugom delu tabele dodati pokazatelji COR-a koji se posledično mogu uključiti, kao način dopune ili ažuriranja predloženog SPUO-a.

Oblast SPUO	Obuhvaćeni COR-i	Pokazatelji SPUO-a	Pokazatelji obuhvaćeni COR-ima
Oblast 4 Jednakost u zapošljavanju, socijalnim i porodičnim uslugama		<p>4.1.1 – Zaposleni sa posebnim potrebama u opštinskim institucijama</p> <p>4.1.2 – Zaposleni iz nevećinskih zajednica</p> <p>Pokazatelj 4.2.1 – Socijalno ugrožene porodice koje su stambeno zbrinute i kojima su stvoreni uslovi da napuste socijalno stanovanje</p> <p>4.2.2 – Nezbrinuta deca smeštena u hraniteljske porodice</p>	<p>1.3.1 Procenat stanovništva obuhvaćenog programima socijalne zaštite, po polu, a prioritet se daje deci, nezaposlenima, starijim osobama, osobama sa invaliditetom, trudnicama, novorođenčadi, žrtvama povreda na radu i siromašnima ili drugim marginalizovanim grupama</p> <p>1.a.2 Procenat ukupnih troškova vlade na osnovne usluge (obrazovanje, zdravstvo i socijalna zaštita)</p> <p>8.5.2 Stopa nezaposlenosti, prema polu, starosnoj dobi i osoba sa invaliditetom</p> <p>16.7.1 Procenat radnih mesta u nacionalnim i lokalnim institucijama, uključujući (a) zakonodavna tela; (b) javnu službu; i (c) pravosuđe, u poređenju sa nacionalnom distribucijom, po polu, starosnoj dobi, osobama sa invaliditetom i grupama stanovništva</p>
Oblast SPUO	Obuhvaćeni COR-i	Pokazatelji SPUO-a	Pokazatelji koji nisu obuhvaćeni COR-ima
Oblast 4 Jednakost u zapošljavanju, socijalnim i porodičnim uslugama		<p>4.1.1 – Zaposleni sa posebnim potrebama u opštinskim institucijama</p> <p>4.1.2 – Zaposleni iz nevećinskih zajednica</p> <p>Pokazatelj 4.2.1 – Socijalno ugrožene porodice koje su</p>	<p>1.2.1 Procenat stanovništva koje živi ispod nacionalne linije siromaštva, prema polu i starosnoj dobi</p> <p>2.1.1 Prevalencija neuhranjenosti</p> <p>2.2.1 Prevalencija stagnacije u razvoju (visina za uzrast <-2 standardna odstupanja od prosečnog Standarda rasta dece Svetske zdravstvene</p>

		<p>stambeno zbrinute i kojima su stvoreni uslovi da napuste socijalno stanovanje.</p> <p>4.2.2 – Nezbrinuta deca smeštena u hraniteljske porodice</p>	<p>organizacije (SZO)) kod dece mlađe od 5 godina</p> <p>2.2.2 Prevalencija neuhranjenosti (težina za visinu > +2 ili <-2 standardna odstupanja od prosečnog Standarda rasta dece SZO) među decom mlađom od 5 godina, prema vrsti (mala i prekomerna težina)</p> <p>10.2.1 Procenat ljudi koji žive sa manje od 50 odsto prosečnog prihoda, po polu, starosnoj dobi i osoba sa invaliditetom</p> <p>10.3.1 Procenat stanovništva/osoba koje su prijavile da su se lično osećale diskriminisanim ili uznemiravanim u prethodnih 12 meseci po osnovu diskriminacije zabranjene međunarodnim pravom o ljudskim pravima</p> <p>11.1.1. Procenat gradskog stanovništva koje živi u siromašnim četvrtima, neformalnim naseljima ili u neadekvatnom smeštaju</p> <p>16.2.1 Procenat dece uzrasta od 1 do 17 godina koja su doživela bilo kakvo fizičko kažnjavanje i/ili psihičku agresiju od strane staratelja u prošlim mesecima</p>
--	--	---	---

Oblast SPUO	Obuhvaćeni COR-i	Pokazatelji SPUO-a	Pokazatelji obuhvaćeni COR-ima
Oblast 12 Pijaća voda		<p>12.1.1 - Realizacija plana izgradnje i održavanja vodovodnog sistema</p> <p>12.1.2 – Domaćinstva,</p>	<p>1.4.1 Procenat stanovništva koje živi u domaćinstvima sa pristupom osnovnim uslugama</p> <p>6.1.1 Procenat stanovništva koje koristi usluge vodosnabdevanja koje su bezbedne</p>

		javne institucije i poslovne jedinice priključene na sistem vodosnabdevanja	
Oblast SPUO	Obuhvaćeni COR-i	Pokazatelji SPUO-a	Pokazatelji koji nisu obuhvaćeni COR-ima
Oblast 12 Pijaća voda		12.1.1 - Realizacija plana izgradnje i održavanja vodovodnog sistema 12.1.2 - Domaćinstva, javne institucije i poslovne jedinice priključene na sistem vodosnabdevanja	3.9.2 Stopa smrtnosti pripisana nebezbednoj vodi, nebezbednim higijenskim uslovima i nedostatku sanitarnih uslova (izloženost nebezbednoj vodi i higijeni za sve (WASH)) 6.2.1 Procenat stanovništva koje koristi (a) bezbedne higijenske usluge i (b) pogodnosti pranja ruku sapunom i vodom 6.6.1 Promena rasprostranjenosti ekosistema povezanih sa vodom duž vremena 6.a.1 Iznos zvanične pomoći za razvoj vezan za vodu i kanalizaciju koji je deo plana potrošnje koji koordinira vlada 6.b.1 Procenat lokalnih administrativnih jedinica sa donetim i primenjenim politikama i postupcima za učešće lokalnih zajednica u upravljanje vodom i kanalizacijom

Oblast SPUO	Obuhvaćeni COR-i	Pokazatelji SPUO-a	Pokazatelji obuhvaćeni COR-ima
Oblast 15		15.1.1 – Realizacija	

⁷ COR 6 je obuhvaćen kategorijom „nepokrivene“ pošto je samo delimično obuhvaćen aktuelnim pokazateljima SPUO-a

Zaštita životne sredine		<p>lokalnog akcionog plana za životnu sredinu</p> <p>15.1.2 - Izdate opštinske ekološke dozvole</p> <p>15.1.3 - Nove zgrade koje su primenile zahtev opštinske ekološke dozvole</p>	<p>15.1.1 Površina prekrivena šumom, kao deo ukupne površine zemljišta</p> <p>15.3.1 Procenat degradiranog zemljišta na ukupnoj površini zemljišta</p>
Oblast SPUO	Obuhvaćeni COR-i	Pokazatelji SPUO-a	Pokazatelji koji nisu obuhvaćeni COR-ima
Oblast 15 Zaštita životne sredine		<p>15.1.1 – Realizacija lokalnog akcionog plana za životnu sredinu</p> <p>15.1.2 - Izdate opštinske ekološke dozvole</p> <p>15.1.3 – Nove zgrade koje su primenile zahtev opštinske ekološke dozvole</p>	<p>7.1.2 Procenat stanovništva koje se primarno oslanja na čista goriva i tehnologiju</p> <p>11.6.2 Prosečni godišnji nivoi finih čestica (npr. PM2.5 i PM10) u gradovima (izmereno stanovništvo)</p> <p>12.4.2 (a) Opasni ostaci proizvedeni po glavi stanovnika; i (b) procenat obrađenih opasnih ostataka, prema vrsti obrade</p> <p>12.5.1 Nacionalna stopa reciklaže, tone recikliranih materijala</p> <p>12.6.1 Broj kompanija koje objavljuju izveštaje o održivosti</p> <p>12.b.1 Primena standardnih računovodstvenih metoda za praćenje ekonomskih i ekoloških aspekata održivosti turizma</p>

⁸ COR 15 je obuhvaćen kategorijom „nepokrivene“ pošto je samo delimično obuhvaćen aktuelnim pokazateljima SPUO-a

Zaključci i preporuke

Izveštaj naglašava funkcionisanje Sistema upravljanja učinkom opština kao primer uspeha, u nameri da podstakne opštine da se angažuju u ispunjavanju zakonskih obaveza, kao i na što boljoj primeni demokratskih principa. Istovremeno, za postizanje ovog uspeha je od ključne važnosti prikupljanje podataka kroz definisane pokazatelje.

Dalje, izveštaj naglašava posvećenost institucija Republike Kosovo ka ispunjavanju globalnih i evropskih agendi i politika kao što su COR-i Zelena agenda usvojeni u odgovoru na savremene izazove sa kojima se suočavaju države. Štaviše, zabeležena je povezanost i usklađenost između 35 poglavlja procesa članstva u EU, Evropske zelene agende, Ciljeva održivog razvoja i nadležnosti opština shodno Zakonu o lokalnoj samoupravi.

Uzimajući u obzir posvećenost institucija Republike Kosovo da ispune Ciljeve održivog razvoja kao i uspeh SPUO, rad predlaže da se razmotri mogućnost uključivanja pokazatelja COR-a u ovaj sistem, kako bi Republika Kosovo izveštavala o napretku u ispunjavanju međunarodnih obaveza, kao što su COR-i i Evropska zelena agenda.

Takođe, u celom radu se naglašava da je većina COR-a u nadležnosti lokalnih vlasti u celom svetu, a samim tim i opština Republike Kosovo. Iznad svega, naglašeno je da opštine na Kosovu već sprovode značajan broj ovih zadataka, ali se o njihovoj realizaciji ne izveštava. Stoga bi uključivanje pokazatelja COR-a u SPUO predstavljalo najdelotvorniji pristup izveštavanja institucija Republike Kosovo o ispunjavanju COR-a.

Iz analiza i ocena obavljenih tokom sastavljanja izveštaja, konstatovane su dve opcije za uključivanje pokazatelja COR-a u SPUO: i) *ažuriranje ili dopuna postojećih pokazatelja SPUO-a*; i ii) *preispitivanje oblasti i pokazatelja SPUO-a*.

Prva opcija bi značila ažuriranje ili dopunu postojećih pokazatelja SPUO-a uključivanjem odabranog broja pokazatelja COR-a bez nekih suštinskih promena. U skladu sa ovom opcijom, obavila bi se pažljiva analiza i uporedba svih pokazatelja SPUO-a u odnosu na COR i relevantne pokazatelje, a posledično bi se odredili relevantni pokazatelji COR-a, kao deo pokazatelja SPUO-a. Ovakvo jednostavno poređenje je dato na stranicama 6 do 9, kao metod koji se može pratiti za ažuriranje ili dopunu SPUO-a. Treba ponoviti da ovakvo ažuriranje/dopuna neće doneti dodatni posao opštinama, imajući u vidu da se mnogi od ovih poslova već obavljaju a većina podataka je već dostupna ili se lako može preuzeti.

Druga opcija, *preispitivanje oblasti i pokazatelja SPUO-a* bi podrazumevala izmenu ili preklasifikaciju 19 oblasti, rezultata i pokazatelja SPUO-a u odnosu na ciljeve i zadatke održivog razvoja. Ovo ni na koji način ne podrazumeva suštinsku promenu oblasti, rezultata ili pokazatelja, već preispitivanje radi spajanja nekih oblasti i uključivanja novih, na osnovu savremenih izazova i trendova.

Na primer, Oblast 1: Javne administrativne usluge, Oblast 2: Opštinska transparentnost i Oblast 3: Odgovornost opština mogu se spojiti u dve oblasti, pošto su neki od pokazatelja iz oblasti 1 i 3 kombinacija unutrašnjeg administrativnog rada, dok su neki od pokazatelja oblasti 2 i 3 kombinacija transparentnosti i konsultacija sa javnošću.

Zatim, Oblast 6 Upravljanje katastrofama i Oblast 15 Zaštita životne sredine mogu se spojiti u jednu, imajući u vidu da je u ove dve oblasti glavni fokus na intervencijama u životnoj sredini, u cilju očuvanja zdravlja i života građana. COR 13 je osmišljen tako da poveže katastrofe sa klimatskim promenama, kao rezultat ekološke štete. Štaviše, čak se i međunarodne organizacije u mnogim slučajevima bave ovim oblastima u okviru jedne komponente.

Štaviše, Oblast 7 Prostorno planiranje i Oblast 8 Javne površine, se takođe mogu spojiti u jednu, imajući u vidu da su međusobno tesno povezane. Isto se može učiniti sa Oblašću 12 Pijaća voda i Oblašću 13 Kanalizacija, spajajući ih u jednu.

Ovakvo preispitivanje bi ostavilo prostora za ubacivanje nekolicine novih oblasti u SPUO, shodno svetskim trendovima i obavezama institucija Republike Kosovo. Na primer, mogu se uključiti nove oblasti, kao što su: Obnovljiva energija, sigurnost hrane, inovacije, adekvatno korišćenje poljoprivrednog zemljišta i proizvodnja i slično. Još jednom, čak i uključivanjem novih oblasti, broj oblasti se ne bi promenio. Verovatno bi se broj pokazatelja neznatno povećao, kako bi se više zabeležili poslovi koje opštine obavljaju.

Koja god opcija da bude izabrana i primenjena, mora se odraziti u programu Content Management System (CMS), kao softverskoj platformi za izveštavanje o ispunjavanju pokazatelja.

U skladu sa gorenavedenim zaključcima, institucijama odlučivanja, a posebno Ministarstvu lokalne samouprave kao administratoru sistema upravljanja učinkom opštine, se preporučuje preduzimanje radnji za sprovođenje jedne od dve dole preporučene opcije:

Pokretanje preispitivanja oblasti i pokazatelja Sistema upravljanja učinkom opština

Imajući u vidu da je istinsko funkcionisanje Sistema upravljanja učinkom opština način da se ubrzaju zalaganja opština ka što boljoj realizaciji Ciljeva održivog razvoja i Agende 2030, potrebno je pokrenuti ažuriranje ili dopunu postojećih pokazatelja u Sistemu za upravljanje opštinskim učinkom. Ovo podrazumeva upoređivanje i procenu pokazatelja SPUO-a u odnosu na pokazatelja COR-a, uključivanje pokazatelja odabranih COR-a, kao sastavnog dela pokazatelja SPUO-a, kao i ažuriranje programa Content Management System (CMS) kako bi se oslikali zaključci proizašli iz inicijative.

Pokretanje preispitivanja oblasti i pokazatelja SPUO-a, što uključuje procenu i analizu oblasti, rezultata i pokazatelja SPUO-a u odnosu na ciljeve, zadatke i pokazatelje održivog razvoja, spajanje nekolicine oblasti i uvođenje jednog broja novih, u nameri da se odgovori na savremene izazove i trendove i ažuriranje programa CMS kako bi oslikali zaključke proizašle iz inicijative.

Ovaj projekat je finansiran od strane Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH ime nemačkog saveznog ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj (BMZ).